

TERMÍN: 27.08.2022

xx23805xx
Recenzia B
Martin Rajňák
Martin.Rajnak@nku.gov.sk

Prosím nezasahujte do tejto tabuľky

RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Martin Rajňák**NÁZOV MATERIÁLU: **Revízia výdavkov na zdravotníctvo - aktualizácia**TYP VÝSTUPU*[1]: **analýza**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Ministerstvo financií SR - Útvar hodnoty za peniaze**AUTORI/KY: **Štefan Kišš, Slavomír Hidas, Tomáš Hellebrandt, Zuzana Čarnogurská**

SPOLUAUTORI/KY: Ministerstvo zdravotníctva SR - Inštitút zdravotných analýz - Matej Mišík, Kristián Šufliarsky, Peter Barančok, Tomáš Mesároš, Michaela Černěnko, Patrik Židuliak, Vladimír Durgala ; - ; -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **2****PRIPOMIENKY:**

P.č .	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Dokument ako celok (resp. str.3 ods.2: „... po očistení o COVID výdavky“)	Dokument sa (s výnimkou opatrenia 20) vôbec nevenuje výdavkom súvisiacim s ochorením COVID, pričom téma zjavne patrí do sektoru zdravotníctva, je aktuálna,	Len za prvý polrok 2022 bol rozpočet MZSR formou rozpočtových opatrení navýšený v priamom súvisi s ochorením COVID o minimálne 390 mil. eur. Z toho napríklad na nákup vakcín bolo vyčlenených cez 119 mil. eur. V dôsledku uzatvorených zmlúv (a	Rozumieme pripomienke, avšak v revízií sme sa venovali primárne výdavkom z verejného

ovplyvňuje výdavky tohto sektora minimálne rádovo o stovky miliónov eur ročne a existujú otázky nad tým, či tieto výdavky boli / budú vynakladané účinne a efektívne.

dotatkov) s výrobcami vakcín je zrejmé, že tieto výdavky budú mať značný vplyv na rozpočet nášho zdravotníctva aj v nasledujúcich rokoch. Neefektivitu a neúčinnosť týchto výdavkov naznačujú už aj formálne dokumenty, ako napríklad list viacerých európskych krajín (vrátane Slovenska) adresovaný EK snažiacich sa o prehodnotenie existujúcich kontraktov (<https://www.politico.eu/article/eastern-europe-coronavirus-vaccine-commission/>)

Racionalizácia prístupu Slovenska napríklad k nákupu vakcín proti COVID (ale nie len) by mohla znamenať výrazné úspory výdavkov zdravotníctva, preto nezahrnutie tejto témy do Vášho materiálu je diskutabilné.

Textu by pomohlo aspoň vysvetlenie, prečo dokument túto značnú časť výdavkov zdravotníctva nerieši (či to bude prípadne predmetom samostatného analytického výstupu).

zdravotného poistenia (VZP) – na ktorý napríklad nákup vakcín či liekov nemal vplyv. Výraznejší finančný vplyv má testovanie, preto je mu venované aj jedno opatrenie.

Navrhujeme preto do úvodu doplniť vysvetľujúci text hneď za úvodný odstavec.

„Napriek mimoriadnemu šokovému vplyvu pandémie COVID19 na Slovenské zdravotníctvo sa tejto skutočnosti v materiály venujeme iba okrajovo a iba pri jednom opatrení (PCR testy).

				<p>Materiál je zameraný na výdavky z VZP, z ktorých neboli hrazené samotné vakcíny či antivirotické lieky. Z VZP nie je hrazená ani činnosť Úradov verejného zdravotníctva. Materiál je tak zameraný na „business as usual“ fungovanie zdravotníctva v období po najakútnejšej fáze pandémie.“</p>
2	<p>Dokument ako celok (resp. opatrenia smerujúce k úsporám prostriedkov verejného zdravotného poistenia)</p>	<p>Väčšina navrhovaných opatrení smeruje k úsporám na strane výdavkov VZP, pričom nie je jasne povedané, či takto usporené prostriedky majú následne smerovať do hodnotových opatrení, a ak áno, tak akým mechanizmom.</p>	<p>V dokumente zostáva „medzi riadkami“ nezodpovedaná otázka, že ak sa aj podarí uskutočniť úspory na strane výdavkov VZP, kde sa to v konečnom dôsledku prejaví. Či to zostane v systéme VZP napríklad vo forme vyššieho zisku poisťovní, alebo sa pri vyšších úsporách VZP pristúpi k zníženiu platieb štátu za jeho poistencov; alebo bude dosiahnutie týchto úspor naozaj</p>	<p>Aktualizácia revízie predpokladá použitie zdrojov z realizácie úsporných opatrení a odstránenia neefektívnosti na hodnotové opatrenia s vyššou</p>

			znamenat' zlepšenie zdravotnej starostlivosti – a akým mechanizmom to bude zabezpečené.	pridanou hodnotou. Tento mechanizmus je priamo obsiahnutý v rozpočtovom procese, kedy úsporné opatrenia na jednej strane vytvárajú zdroje pre financovanie hodnotových opatrenia (viď napr. položky zmeny politik a úsporné opatrenia v hlavnej knihe aktuálneho rozpočtu verejnej správy, tab. 78, str. 116). Na príjmovej strane sa na základe určených potrieb rezortu (výdavky) k predpokladaným príjmom z VZP počíta platba štátu za poistencov.
--	--	--	---	---

3	Tabuľky obsahujúce stĺpec „Potenciál“, ale aj str.3 ods.1	Nie je jasné, čo presne znamenajú hodnoty v stĺpcoch „Potenciál“, Pravdepodobne ide o maximálne možné <u>ročné</u> úspory, ale nie je to dostatočne jasne podané (najmä pokiaľ ide o obdobie – teda, že je to potenciál úspor za rok).	V druhej vete úvodu je uvedená hodnota „potenciálu úspor“, pričom nie je na prvý pohľad jasné, či ide o údaj za rok, alebo za obdobie, ktoré je uvedené hneď pred touto vetou. V tabuľkách je u väčšiny opatrení v hlavičke, v stĺpci „Potenciál“ uvedená hodnota zhodná s hodnotou úspory v roku 2025, ale je viacero opatrení, kde je hodnota úplne iná. Na prvý pohľad to pôsobí zmätočne. Čitateľom by pomohlo k rýchlejšiemu pochopeniu, keby bolo (aspoň v texte) jasne uvedené, že ide o údaj za rok.	Zpracované v súlade s pripomienkou.
4	Str. 11. - tabuľka na konci strany; Str. 23 – tabuľka v prostriedku strany; Str. 18 - tabuľka na konci strany;	V stĺpci „potenciál úspor v rokoch“ je uvedená hodnota „8“, pričom vôbec nie je zrejmé, ako sa k takémuto číslu došlo.	Pri väčšine opatrení je uvedené, že potenciál úspor je u nich 3 roky. Pravdepodobne sa tým myslí obdobie rokov 2023-2025. Trochu nejasne pri tom pôsobí napríklad, že pri opatrení 16 je uvedený potenciál úspor <1, aj keď úspory sú vyčíslené v troch rokoch. Ešte viac nejasné je, ako bola stanovená hodnota „8“ v prípade opatrení 5 a 24.	Ako uvádzame aj v texte, pri väčšine opatrení rátame s ich realizáciou už v horizonte rokov 2023 až 2025, čiže sú zapracovateľné do najbližšieho rozpočtu verejnej správy. Pri niektorých opatreniach ide o jednorazový vplyv a hneď v najbližšom roku 2023 (napr. Spomenuté

				<p>opatrenie je jednorazová úspora 11,3 mil. eur v roku 2023 oproti roku 2021). Pri niektorých opatreniach je realizácia naviazaná aj na niektoré hodnotové opatrenia, napr. Zníženie počtu návštev lekárov špecialistov je spojené s podporou všeobecnej ambulantnej starostlivosti (VAS). Rátame tu s odhadom implementácie až do roku 2030 (v súlade s Konceptiou VAS do roku 2030).</p>
--	--	--	--	---

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Materiál ako celok obsahuje veľa hodnotných informácií z analyzovanej oblasti. Poskytuje zásobník možných opatrení, ktoré realizátori verejnej politiky môžu realizovať. Veľkou pridanou hodnotou materiálu je vyčíslenie dopadov navrhovaných opatrení, čo dáva dobré východisko pre následnú kontrolu skutočného dopadu realizácie týchto opatrení. Závěry materiálu sú dostatočne podoprené dostupnými dátami. Oceňujem detailnosť materiálu, ako aj snahu o dostatočné vysvetlenie metodiky výpočtu reálneho dopadu navrhovaných opatrení. Slabšou stránkou materiálu z môjho pohľadu je, že nezahŕňa problematiku verejných výdavkov tečúcich do zdravotníctva kvôli pandémie COVID-19 (napr. na nákup vakcín), keďže ide o vysoký objem finančných prostriedkov a zároveň efektívnosť a účinnosť ich čerpania je otázná.

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.